

ÇOCUĞA ŞİİR: POETİK CESARET

ÇOCUK YÜKSELTİR ŞAİRİ GÖKLERE

Konuşan Mevlüt Ceylan

Şiirle ilk tanışmanız nasıl oldu?

İlk okulun ilk evresinde. Her hafta, Türkçe kitaplarının içindeki şiirlerden birini ezberleme ödevi verilirdi bize. Manzumeleri ezberlerken sevdiğim dizeleri çok sık tekrarlar ve kendim de benzer dizeler yazmaya özenirdim. Çocuklar sevdikleri şeyleri oyuna dönüştürmekten hoşlanırlar. Dize tekrarlama oyununu sevmiş olmalıyım ki tekerleme tadında dizeler söylemeye özendim. Çocukça bir heyecan olarak başlayan bu süreçte Rüya Saati'ne de aldığım ilk şiirim şu oldu: *Uyuyor / Karlı dağ / Yağ elsiz yağmur / Yağ...* Şiir duygusunu dışavurdularında Tanpınar üç, Rimband sekiz yaşındaydı. Ben bu tekerlemeyi icat ettiğimdeyse dokuz yaşındaymışım. Çocukluktaki şiir ilgisinin şiirime yansımaları doğal bir süreç kabul ediyorum. Şiirle ve gerçek şairlerle tanışmamsa lise ve üniversite döneminde gerçekleşti. Sezai Karakoç'u okuyuncaya kadar içimdeki şairin uyandığını söyleyemem. Sezai Karakoç'un şiirini sevmemin iki gerekçesi var: Modern Türk şiiri içinde özgün bir damar olması ve şiirle bütünlüklü bir medeniyet okuması yapan büyük bir şiir atlası niteliğini taşıması. Benim şair tutumum ve eğilimimse çocuk şairliğine yatkındır. Bu yönde şiiriyle tanıştığım şairse Fazıl Hüsnü Dağlarca'dır. Çocuk bakışıyla yazdığı şiirler kadar *Çocuk ve Allah ve Asu*'yla da beni etkilemiştir. Şiir evreninden etkilediğim şairler arasında Ahmet Haşim, Yahya Kemal, Necip Fazıl, Asaf Hâlet Çelebi, Behçet Necatigil ve Cahit Zarifoğlu'nu sayabilirim. Dünya şiiri içinde kendimi yakın hissettiğim, şiirini sevdiğim ayrıcalıklı şairimse Rilke.

Şiir yazmanın özel bir ortamı var mıdır? Şiir sizde mi siz şiirde mi yaşarsınız?

Bende şiir içte doğar önce. Şiirimin içimi görünür duruma getirdiğini hissedirim adeta. Şiir içteyken bazen doğmadan öldüğü de olur. Olgunlaşmasını beklerken kaybederim onu. Bu yüzden çok eksik ve çok ölü şiir kalmıştır bende. Bazılarının yeni doğmuş şiirlere eklenmediğini hissetsem de asıl şiirim içimdeki sarnıçta kalmıştır. Bu gecikme için bahaneler ileri sürebilirim. Şiirime özgürlük tanımakta geciktüğimin farkındayım. Bunda, şiir dışı alanlarda yoğunlaşmamın etkisi büyük. Oysa şiir çok kıskançtır. Başka türlerin mantığına bürünen şairi affetmez şiir. Bu sitem kendime. Şiir, sese dönüşeceği ortamı bulamayınca içinde doğduğu kozada mahsur kalır ve çürür. Şiirin yazılacağı iklim önemlidir benim için. Çok özgün ve özel ortam içindeysem şiir yazabilirim. Şiiri bütün olarak yazamamışsam onu erken doğmuş kabul ederim ve o ölür. En iyi şiirlerimse tamamını ilk anda yazdığım şiirlerdir. *Babam Öldü* ve *Elsiz Eldiven* buna en iyi iki örnektir. Şiir yazılış zamanı günün herhangi bir anı olabilir. Mutlaka ıpsız olacak olduğum yer. Şiir yazım aşamasında yalnızca yazdığım şiirin bütün seslerini duymak isterim. Henüz dışı vurmamışken, şiiri daha yoğun yaşamamın nedeni, şiirin bütünlüklü olarak içte doğmasını sağlamak içindir. Yazılış sırasında şiirin kendi rengime boyandığını hissettikçe şiir özel bir yanım olmayı hakeder. Bence şiir şairde doğar ve şairde yaşar. Hiç bir şiir tam olarak okurda yaşamaz. Şiir, okurun düzeyine göre açar pandorasını.

Öz ve biçim arasında nasıl bir ilişki kuruyorsunuz?

Şiir özüne uygun bir anlam geometrisi daima cazip gelmiştir bana. Her şair öz ve biçim yontucusudur. Buna karşılık şiirin anlamını ezen, hattâ şiirin üstüne çıkan biçimciliğe uzak durmayı tercih ederim. Şiirin öz ve biçimini şöyle anlıyorum: Şiir bir düzen ve bir mimarlıktan önce anlamdır. Sahih şiirin düzen ve mimarlık ölçütü anlamın üstüne çıkmamalı. Bu nedenle şiiri biçime vurgu yaparak açıklayanlara uzağım. Bir şiirin tek bir biçimi olduğu iddiasını da doğru bulmam. Öz ve biçim bütünlüğüne ulaşmış en bütünlüklü şiir divan şiiridir. Modern şiirdeyse öz ve biçimin örtüştüğü şiir sayısı çok azdır. Her öz kendi biçimini belirler. Modern şiir de bu değil mi